

TARİH: 19.5.87 Salı

~~"TKP" NİN SESİ RADYOSU~~ NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:

Haberler: Yazan: Y.Eng. Spikerler: D./Y.

1. Anayasa değişikliğine ilişkin yasa, K.Evren tarafından onaylanarak Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi
2. Kanadalı patron, NETAŞ grevinde aktif faaliyet gösteren işçileri
3. işten çıkarmaya başladı
4. KIPLAS'a ait 63 işyerinde başlattığı grevleri başarıyla sürdürerek
5. Petrol-İş Sendikası, mülki amirleri yasa gereklerini yerine getirmeye ve işverenlerin grev dışı tutumlarını önlemeye çağırdı
6. Güngören'de kurulu Kale Kilit ve Kale Vida fabrikalarında grev sürüyor
7. Eskişehir Gıda Kooperatifi ve Bozüyük işçileri Tüketim Kooperatifi üyesi işçiler Kılıçoğlu ve Tuğla Fabrikası işçilerine yardımda bulundular
8. Spor-K Toto teşkilatında çalışan 800 emekçi greve hazırlanıyor
9. Türk-İş asgari ücretin 200 bin lira olmasını öneriyor
10. Sinop cezaevinde açlık grevi yapan 4 idam hükümlüsü hakkında soruşturma açıldı
11. İlk Öğrenci Derneği Kongresi İstanbul'da yapıldı
12. TSİP davasında dört kişi 8 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı
13. Basra Körfezi'nde Irak'ın bir saldırısı sonucu bir Amerikan savaş gemisi yara aldı, olayda 28 kişi öldü, 21 kişi yaralandı
14. Beyaz Saray kurmay başkanı Bekir, SB ile ülkesi arasında Avrupa'da orta menzilli roketlerin kaldırılması konusunda varılacak bir anlaşmanın nükleer silahlarda azaltmaya gitmek için önemli bir fırsat oluşturduğunu söyledi

Lübnan KP MK üyesi Dr. Mahdane silahlı saldırı sonucu öldü

GÜNÜN YORUMU: Yazan: Kem. Spiker: Nec.

Başlığı: 19 Mayıs ve yasaklı sloganlar

Konusu:

Y A Z I L A R: Yazan: Spiker:

1. Sovyet ülkesi-Sovyet yaşamı programında:
2. - Leninci Piyoner örgütü Spk: Yav.
3. - SB'nde emekliler Sp: Den.
4. -SSCB'de mülkiyet Sp: D.)/Y,

① --- Geçen Mart ayında başarıyla sona eren NETAŞ grevinin ardından Kanadalı patron, grevde aktif faaliyet yürüten işçileri ~~birçok~~ işten çıkarmaya başladı. NETAŞ'ta 158 işçinin işine "verimliliğin düştüğü" gerekçesiyle son verildi. Otomobil-İş Sendikası'ndan yapılan açıklamada ise, "iddiaların gerçek dışı ~~olduğu~~ olduğu belirtilerek "Bu arkadaşlarımızın üretimli doğrudan ilişkileri yok. Tümüyle sendikal nedenlerle iş akitleri feshedildi, çünkü bu işçiler grev gözcülüğü yapmışlardı" denildi.

2 --- KİPLAS'a ait 63 işyerinde başlattığı grevleri başarıyla sürdüren Petrol-İş sendikası, mülki amirleri yasa gereklerini yerine getirmeye ve işverenlerin grev dışı tutumlarının önlenmeye çağırdı. Petrol-İş sendikasının mülki amirlere yaptığı başvuruda, zaten yürürlükteki yasaların işçilerin grev hakkını kısıtladığı ve işverene büyük haklar tanıdığı belirtildi ve 63 işyerinde KİPLAS'ın bu mevcut yasaları bile ~~mygnt~~ çiğnediğine dikkat çekildi. Petrol-İş sendikası ayrıca grevlerle dayanışma gösteren, başta Türk-İş olmak üzere tüm kişi ve kuruluşlara teşekkür ~~akkk~~ bildirisi yayınladı.

①

--- KIPLAS üyesi bir çok işyerinde sendikalaşmayı önlemek için yeni yöntemler uygulanmaya başlandı. Patronlar, sendikalaşmayı önceden önlemek amacıyla, sendikasız işçilere, üyesi olmadıkları sendikadan istifa ettiklerine dair dilekçe imzalamaya zorluyorlar. Noter kanalıyla işçilerden üyesi olmadıkları sendikadan istifa dilekçesi alınması tepkiyle karşılanırken, Petrol-İş Sendikası Genel başkanı Cevdet Selvi, "işverenlerin bu zorlamaları korkularından kaynaklanmaktadır" dedi.

TÜRKİYE SOSYAL TİP HAKKINDA ARAŞTIRMA KURUMU

2 --- ~~Kat~~ İstanbul ~~Öİ~~ Güngören'de kurulu Kale ^K Kilit ve Kale vida fabrikalarında ~~başlayan~~ 12 Mayıs günü başlayan grev başarıyla sürüyor. İşçiler 12 yıllık kıdemi ~~kısa~~ bulunan ~~kısa~~ işçilerin bile ortalama 50 bin lira ücret aldıklarını, ayrıca işyerindeki baskıların tuvalet yasaklarına kadar uzandığını belirttiler. Grevdeki işçiler adına konuşan Otomobil-İş Sendikası Genel başkanı İlhan Dalkılıç da, "Biz grev aşığı değiliz. Mutfagımıza biraz daha bir şeyler girmesine yönelik istemlerimiz kabul edilmeyince, hakkımızı grev boylarında aramak zorunda kaldık" dedi.

- ① --- Eskişehir'de ^{grevdeki} ~~xxxxx~~ Kılıçoğlu Kiremit ve Tuğla fabrikası işçileriyle dayanışma sürüyor. Eskişehir Gıda Kooperatifi ve Bozüyük İşçileri Tüketim kooperatifi üyesi işçiler, grevci işçilere gıda yardımı yaptılar. Grevde ^{ki} 55. güne ulaşan Kılıçoğlu işçileri adına konuşan Kristal-İş Sendikası Eskişehir şube başkanı Arif Kocağa, "işveren anlasın ki Kılıçoğlu işçileri yalnız değildir. Hakkımızı alana kadar grevi ^{ki} sürdüreceğiz," dedi.

2 --- Spor Toto teşkilatında çalışan 800 emekçi grev e hazırlanıyor.
Kurumda yapılan grev oylamasında, çalıŝanların yüzde 80'i greve "evet"
dedi. Türk-İŝ'e bağlı Tez Koop-İŝ Sendikası Genel başkanı Kenan Gürbüz
de Spor toto iŝvereninin tutumunu eleŝtirerek, "işçilerin bu karar-
sonucu
lılığı ~~karşısında~~ en geç 26 Mayıs'ta greve çıkılacağını" söyledi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAşTIRMA ENSTİTÜSÜ

- ① --- Türk-İş asgari ücretin 200 bin lira olmasını, öneriyor. Türk-İş tarafından 25 Mayıs'ta toplanacak Asgari ücret Tespit Komisyonuna götürülecek öneride, kira ve yakacak giderlerinin 80 bin lira, giyim ve ulaşım giderlerinin 50 bin lira, beslenme giderlerinin de 70 bin lira olması gerektiği belirtildi. Türk-İş, ayrıca (asgari ücretin saptama yönteminin değiştirilmesini, tespitinde işçi ailesinin hesaba katılmasını ve üç kişinin ihtiyaçlarının dikkate alınmasını, hesaplamada kiraların mutlaka gözönüne alınmasını) istiyor.

2 --- Sinop cezaevinde kötü koşulların düzeltilmesi ve baskıların sona erdirilmesi istemiyle 10 gün boyunca açlık grevi yapan 4 idam hükümlüsü hakkında soruşturma açıldı. Açlık grevi yapan 4 idam mahkumu ayrıca hücre cezasına çarptırıldılar. Mahkumlardan birinin sağlık durumunun kötü olduğu ve hastaneye kaldırıldığı belirtildi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2) --- Öğrenciler ilk yasal mitinglerini İzmir K arşıyaka'da yaparken, ~~öğrenci derneğinin~~ ilk öğrenci derneği kongresi de İstanbul'da yapıldı.

İzmir'de yapılan "Gençlik ve Demokrasi" mitinginde YÖK uygulamaları, ve gençlik üzerindeki anti-demokratik baskılar sergilenerek kınandı. Ayrıca kürsüden "İzmir valiliğinin 'vatan toprakları satılık değildir' , 'bağımsız Türkiye' , 'efaşist katillerden hesap sorulsun' gibi sloganların atılmasına izin vermediği" hatırlatıldı. Mitingten sonra polis 6 öğrenciyi gözaltına aldı.

İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi Öğrenci Derneği 1.kongresinde ~~xxx~~ YÖK uygulamaları eleştirildi v e ~~gençliğin~~ uzun süre demokratik kitle örgütlerinden yoksun kalışının ~~kötü~~ gençliğe büyük zarar verdiği belirtildi.

2 --- İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi yaklaşık 1,5 yıldır süren Türkiye Sosyalist İşçi Partisi davasında, ^{"yasal bir partiyi"} ~~parti yöneticileri~~ ^{yasadışı örgüte dönüştürdükleri iddiasıyla} oldukları gerekçesiyle Çağatay Anadolu, Veli Gürcan ve Nurettin ~~KAYKAX~~ Bayram'ı 8 yıl ağır hapis cezasına çarptırdı. ~~Mahkeme~~ Askeri mahkeme ayrıca 6 kişiye 5'er yıl 6'sar ay, 1 kişiye 2 yıl 1 ay, 1 kişiye de 1 yıl ağır hapis ~~vezası~~ verdi.

53 yurtseverin yargılandığı Türkiye Sosyalist İşçi Partisi davası ~~ında~~ 6 Eylül 1985 tarihinde başlamıştı. ~~Türkiye~~ 12 Eylül darbesinden sonra 5 kişilik Milli Güvenlik ~~Konseyi~~ tarafından kapatılan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ⁿⁱ üyesi ve yöneticisi oldukları gerekçesiyle, 8 Temmuz 1985 günü gözaltına alınan yurtseverlere İstanbul siyasi polis ~~i~~ tarafından günlerce işkence yapıldı.

Çakartıldığı ilk duruşmada kendilerine yapılan işkenceleri gözler önüne seren Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yönetim kurulu üyesi Çağatay Anadolu, Gayrettepe'deki siyasi polis merkezinde 17 gün boyunca işkence altında sorgulandığını belirtti. Çağatay Anadolu, vücuduna çeşitli defalar elektrik şoku verildiğini, daha sonra ~~ile~~ bunun eşilek~~ix~~ birlikte bir kaç kez tekrarlandığını, işkence sonucu eşinin ^{uzun süre kendisine gelemediğini} ~~kendisini~~ yitirdiğini anlattı. Çağatay Anadolu, kendisiyle ^{şile} ~~şile~~ birlikte gözaltına alınan tüm arkadaşlarına yapılanları da anlattığı ifadesinde, TSİP'in 12 Eylül öncesinde ve sonrasında illegal olduğunu, 1961 anayasasına dayanılarak kurulup faaliyet gösterdiğini belirterek bu yargılamaya protesto etmişti.

Haklarında altı sol partinin biraraya gelerek kurduğu Sol Bir-

liğe katılmaktan, Kürt devleti kurmaya ve yasadışı ~~örgütleniş~~ örgütsel faaliyette bulunmaya kadar varan temelsiz suçlamalarla dava açılan TSİP yönetici ve üyeleri bir süre tutuklu yargılandılar. Dava sonunda da 1 yıldan 8 yıla kadar değişen ağır hapis cezalarına çarptırılmış bulunuyorlar.

Yasal bir partinin yöneticisi oldukları için ~~12~~ 12 kişi hakkında bu mahkumiyet kararları verilirken, mecliste 12 Eylül rejiminin ~~kayrısı~~ ~~olarak~~ kapattığı siyasi partilerin yöneticilerine konulan siyasi yasakların kaldırılması görüşmeleri yapılıyordu.

12 Eylül öncesi yasal partilerin yöneticilerine ve parlamenterlerine konulan siyasi yasakların kaldırılmasına ilişkin anayasa değişikliği önerisi meclis çoğunluğu tarafından kabul edildi.

edilirken, yasal bir siyasi partinin yöneticisi ve üyesi olmak nede-
niyle 12 yurttaşın ağır hapis cezalarına çarptırılması ~~uyumsuz~~
utanç verici bir karardır. ^{bu ve} Temel insan hakları, demokrasi ve özgürlükler
~~bağdaşmamaktadır.~~

Terör çetesi olduğu kabul edilmesine rağmen Milliyetçi Hareket
Partisinin tüm yöneticileri hakkında beraat kararı ~~xxxxxx~~ ^{faşist teröre} ~~xxxxxx~~ ^{yasal}
verilirken, ~~xxxxxx~~ üyelerini/kurban vermiş, bir partinin yöneticileri-
ni ağır hapis cezalarına çarptırmak rejimin gerçek yüzünü ortaya
^{seriyor.} ~~sermektedir.~~ Türkiye Sosyalist İşçi Partisi davası kararı ^{geniş}
demokratik kamuoyunda nefret ve tepkiyle karşılanıyor. Demokrasi
isteyen güçler, bu kararın kaldırılması ve Türkiye Sosyalist İşçi
Partisi yöneticilerininin aklanmasını, ~~xxxxxx~~
istiyor.

2) --- Basra Körfezi'nde Irak ⁱⁿ ~~uçaqlarının~~ bir saldırısı sonucu bir Amerikan savaş gemisi yara aldı, olayda 28 kişi öldü, 21 kişi yaralandı. Pentagon sözcüsü Robert Sims'in olaydan sonra yaptığı açıklamada, Bahreyn ^{asıl havasında} ~~önde~~ meydana gelen olayda Irak'ın düşmanca bir tutumunun saptanmadığı belirtilildi. Irak dışişleri bakanlığı sözcüsü de bir açıklama yaparak olayı araştırmaya devam ettiklerini, Irak'ın bölgede yalnızca İran hedeflerine saldırdığını, bir yanlışlığın söz konusu olduğunu bildirdi.

Öte yandan başkan Reagan, Vaşington'da, Amerikan Ulusal Güvenlik Konseyi Planlama Grubu'nun toplantıya çağrıldığını açıkladı. Reagan, bu olayın İran-Irak savaşının ~~iki~~ derhal sona ermesini gerektiğini yeniden ortaya koyduğunu belirten Reagan, petrol akışını sağlamak üzere gerekli önlemlerin görüşüleceğini bildirdi.

Bu arada olayla ilgili bir yorum yayınlayan Moskova Radyosu, son olayın bölgedeki durumun ne kadar tehlikeli hale geldiğini açıkça ortaya koyduğunu, dünya kamuoyunun bu savaşın bitmesi isteğinin gittikçe güçlendiğini belirtti. Sovyetler Birliği'nin, BM Genel Sekreteri Perez de Kuellar'ın Körfez savaşıyla ilgili olarak Güvenlik Konseyi'nin dışişleri bakanları düzeyinde toplanması önerisini desteklediği belirtilen yorumda, deniz ulaşımı, bölge ülkelerinin kendi doğal kaynakları üzerindeki egemenliklerinin sağlanması gibi konularda uluslararası garantilerin sağlanması önerildi.

2 ---Cenevre'de Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki nükleer denemelerin yasaklanması üzerine görüşmelerin yeni turu başlarken, dünya çapında lar nükleer silahsızlanma yanlısı açıklama/~~vektörler~~ birbirini izliyor.

Beyaz Saray kurmay~~ı~~ x başkanı Hovard Bakır, Sovyetler Birliği ile ülkesi arasında Avrupa'da orta menzilli roketlerin kaldırılması konusunda varılacak bir anlaşmanın nükleer silahlarda azaltmaya gitmek için önemli bir fırsat oluşturduğunu söyledi.

Yunanistan başbakanı Andreas Papandreu, Atina'da yaptığı bir açıklamada, Gorbaçov'un son önerilerinin hükümeti tarafından selamlandığını, ülkesinin NATO içinde sıfır çözümü imkânsızlaştırmak isteyenlere açıkça karşı çıktığını bildirdi. Orta x menzilli roketler konusunda Sovyetler Birliği ile ABD arasında bir anlaşmaya varılmasının uğursuz x silahlanma yarışını durdurabilmek için çok önemli bir fırsat oluşturduğunu kaydetti.

Federal Almanya'da Katolik Gençlik Birliği, üyesi olan 500 bin genç adına ~~xxx~~ ikili sıfır çözüm önerisinin gerçekleşmesini desteklediğini ve bunun için gerekli adımların atılmasını ~~istediğini~~ istediğini açıkladı.

Latin Amerika sosyalist partileri Meksika'da düzenledikleri 2. konferanslarında yumuşamadan ve silahsızlanmadan yana olduklarını açıkladılar .16 Latin Amerika sosyalist partisinin katıldığı toplantıdan sonra yayınlanan "Meksika Deklarasyonu"nda Sovyetler Birliği'nin son barış girişimleri desteklendi.

Bu arada Viyana'da NATO ile Varşova Antlaşması Örgütü arasında Avrupa'da silahsızlanma konularında yürütülen resmi olmayan görüşmelere devam edildi. Görüşmelere, bundan böyle de devam edileceği açıklandı.

2 - - - Sosyalist ülkelerin ekonomik yardımlaşma örgütü sekreteri Vyatoslav Süçov, Moskova'da yaptığı açıklamada, ekonomik yardımlaşma konseyi ile AET arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin gelişmesinin Avrupa'da güvenliğe olumlu etkide bulunacağını söyledi. Süçov, farklı toplumsal sistemlere sahip iki ekonomik bütünleşme örgütü uzmanları arasında ~~tarafından~~ yapılan görüşmelerde resmi ilişkilerin kurulması için pratik adımlar atıldığını da açıkladı.

4 - - - Öte yandan Pasifik'de bir ada ülkesi olan Palau Adalarının kabile şefi Yukata Gibbons, Birleşmiş Milletlere başvurarak, ülkesinin anayasası tarafından reddedilen nükleer silahların ABD tarafından bölgedeki askeri üslere yerleştirilmesine karşı önlem alınmasını istedi. Palau adalarında yapılan 4 referandumda da halk, nükleer silahlar istemediğini oylarıyla ortaya koymuştu.

2

---Lübnan Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi Dr. Hasan

Hamdane Pazartesi günü Beyrut'ta sokakta uğradığı bir silahlı saldırı

sonucu öldü. Bu olayın, ^{son üç ay içinde} Lübnan KP MK üyelerine ~~yöneldi~~ yönelen

ikinci saldırı olduğu, 15 Şubat 1987'de de yine partinin MK üyesi ^{olan}

yazar ve ^{felsefeci} ~~filozof~~ Hüseyin Mroue'nin evinde bir silahlı saldırı sonucu öldürüldüğü haber verildi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

2 ---Afrika Ulusal Kongresi önderlerinden Walter Sisulu Kap kenti yakınlarındaki Polsmir hapishanesinde 75x yaşına girdi. Sisilux'nun Nelson Mandela ile birlikte zindanda tutulan Afrika Ulusal Kongresi önderleri arasında yer aldığı, ırk ayrımına karşı savaşımın nedeniyle ömür boyu hapis cezasına çarptırıldığı ve 24 yıldan beri zindanda tutulduğu haber verildi.

3 ---Öte yandan Angola'nın başkenti Luanda'da toplanan Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi, Güney Afrika'yı Namibya'daki işgaline son vermeye çağırırdı. Namibya Konseyi'ne, BM üyesi 31 ülkenin, bağlantısızlar hareketinin ve Namibya Kurtuluş Örgütü-SVAPO'nun temsilcileri katılıyor.

--- D.D., İngiltere'de 11 Haziran'da erken seçimlerin yapılabilmesi için kraliçenin başbakan Margirrit Tetçır'ın isteği üzerine parlamento ~~a~~ lağvettiği ,Avam Kamarasındaki 650, ~~Lordlar Kamarasındaki 1100~~) sandalye için seçim hazırlıklarına geçildiği haber verilirken, Batı Avrupa'nın bir başka ülkesinde, ~~Fidix~~ Federal Almanya'da pazar günü yapılan eyalet seçimleri üzerine tartışmalar, açıklamalar devam ediyor.

— — Bilindiği gibi, geçtiğimiz pazar günü Federal Almanya'nın Hamburg ve Raynland Pfals eyaletlerinde yapılan seçimlerde iktidardaki koalisyon ortaklarından Hristiyan Demokratik Birlik oy kaybına uğramış, buna mukabil öteki ortak Hür Demokrat Parti ile muhalefetteki Sosyal Demokrat Parti oy kazanmışlardı. Raynland Pfals'da Hristiyan Demokratik Birlik-Hür Demokrat Parti, Hamburg'da ise Sosyal Demokrat Parti-Hür Demokrat Parti koalisyonlarının işbaşına gelmesi beklenirken,

Alman Komünist Partisi'nden Hristiyan Demokrat Birliğe kadar hemen hemen bütün politik güçler, bu eyalet seçimlerinde seçmenlerin açıkça nükleer silahsızlanmadan yana olan, atom silahlarının azaltılması ve karşılıklı kaldırılması için çaba sarfeden partilere oy verdikleri görüşünü öne sürüyorlar. Hamburg seçimlerinde seçmenlerin yüzde 60'ından fazlası, Raynland Pfals seçimlerinde ise yüzde 55'inden fazlası, oylarını, silahsızlanmadan yana açık bir politika izleyen Sosyal Demokrat Parti, Hür Demokrat Parti ve Yeşiller hareketinin temsilçilerine verdiler.

← Başbakan Helmut Kohl, Bonn'da düzenlediği basın toplantısında her iki eyalet seçimlerinde de silahsızlanma konusunun oylara damga vurduğunu belirterek, partisinin bu nedenle oy kaybına uğredığını itiraf etti. Ştutgarter Tsaytung adlı gazete ise, ~~özeti Avrupa'da~~

8 NATO ~~ma~~ askeri havaalanının ,roket silolarının ve zehirli gaz depolarının bulunduğu Raynland ~~Pfalz~~² gibi bir bölgede tutucu seçmenlerin de silahsızlanma konusunda kararlı bir tutum aradıklarının gözardı edilmesini Hristiyan Demokratik Birliğin basiretsizliği olarak nitelendirdi. En gerici, en Amerikancı konumları savunmasıyla öne çıkan Frankfurter Allgemeine gazetesini ise, seçim sonuçlarında roketlere ve silahlanmaya karşı kampanyaların etkili olmasından duyduğu üzüntüyü dile getiriyor.

Öte yandan Alman Komünist Partisi Başkanlık divanı Düsseldorf kentinde yaptığı bir açıklamada seçim sonuçlarını değerlendirdi. Açıklamada, seçmenlerin orta menzilli roketlerde sıfır ~~ma~~ çözüm önerisinin karşıtlarına bir ders verdiği, aynı zamanda Federal Almanya'daki sağ gelişmeye karşı olduklarını da ortaya koydukları

belirtiliydr .Seçimlerin,Federal Almanya'daki demokratik potansiyelin güçlü olduğunu kanıtladığı,önümüzdeki dönemde daha da güçlenmesinin beklenmesi gerektiği vurgulanıyor.Alman Komünist Partisi'nin açıklamasında,seçimlerin Sosyal demokratlar ile yeşiller arasındaki koalisyon olasılığını da güçlendirdiğinin gözardı edilmemesi ^{gerektiği} kaydedilirken, partinin de içinde yer aldığı Barış Listesi'nin aldığı oyların "hayal kırıcı" nitelikte olduğu saptanıyor.Alman Komünist Partisi Başkanlık divanı,partinin,bu sonuçtan,işletmelerdeki,demokratik hareketlerdeki ve işçi eylemlerindeki etkisini daha da artırmak için mücadeleyi yükseltmek sonucunu çıkarttığını duyuruyor.

 Özetle D.D.,Federal Almanya'da geçtiğimiz pazar günü yapılan iki eyalet seçimi,halkların barış ve sâahsızlanmadan yana iradelerini açıkça ortaya koydukları bir platform oldu.Sanırız İngiltere başbakanı

~~başbakanı~~ Tetçir, ~~ki~~ bu gelişmeleri önceden görmüş olacak ki, geçtiğimiz günlerde Norveç'de yapılan NATO Nükleer Planlama Grubu toplantısında İngiltereli bakan, Federal Alman meslekdaşı gibi sıfır çözüme karşı katı bir tutum almadı. Daha doğrusu, alamadı. Bütün bu gelişmeler, en gerici, en tutucu hükümetlerin bile halkların barış, silahsızlanma, yaşama hakkını koruma istemi ve mücadelesi karşısında gerilemek zorunda kaldıklarını açıkça gösteriyor. Barış ve silahsızlanma mücadelesi açısından iyimserlik aşıllıyor.

"19 Mayıs ve yasaklı sloganlar"
"Vatan toprakları satılık değildir"

İzmir'de öğrenci derneklerinin/serunlarını kamuoyuna duyurmak amacıyla Karsıyaka'da düzenledikleri miting de bazı yasaklamalara konu oldu, biliyorsunuz, değerli dinleyiciler. Hükümetin elaganüstü yetkilerle ~~denet~~ denatılmış valisi, mitingte bazı sloganların kullanılmasını yasakladı.

~~Vali kxgahangixsloganlarıyxzaklamış?~~

Ulusal kurtuluş savaşının başlangıcını simgeleyen 19 Mayıs'ın kutlandığı günümüzde, valinin yasak keyduğu sloganlardan bazıları daha da anlam kazanıyor. Valiye göre yasak elan sloganlardan biri "Bağımsız Türkiye", bir diğeri ise "Vatan toprakları satılamaz". Bunlar neden yasaklanıyor? Bu ki iktidar" bağımlı bir Türkiye mi istiyor? Vatan toprakları satılır mı" diyor?

Evren-Özal yönetiminin şimdiye kadar yaptıkları gözönüne alın~~ınca~~,
diğında, bu serular da gereksiz eluyer dd.

§ Anayasa mahkemesinin kararına rağmen, Boğaz sirtlarını, Akdeniz
kıyılarını Suudi şeyhlerine satmak için hükümetten çevirdiği
katakullileri bilmeyen yok.

§ Elbette sorun bununla sınırlı değil. Kenya'da NATO'ya verilmek
istenen üs ~~xxxxxx~~ meselesini hatırlayalım. Eğer Kenya köy
karapınar köylüleri, çeşitli muhalefet güçleri, ülke kamuoyu
harekete geçmeseydi, ^{en} ^{kaydıla} ^{evtelenecek} ⁿ ^{rafa} kaldırılmak yerine, derhal uygu-
lamaya konması düşünülen NATO x talim üssü projesine göre, verimli
kenya evası, ~~kırkaş~~ dolar karşılığı, NATO'ya devredilecekti.
Federal Almanya'da halkın istemediği NATO savaş uçaklarının tali-
mi için, Manavgat, Tuzgölü, Silifke üçgeni içinde, 88 bin
kilometre kare ^{toprak} ~~kırak~~, yani Belçika ~~kadar~~ ^{nun yüzölçümü} kadar toprak

gözden çıkarılacaktı. ~~Bu plan simdilik engellendi.~~

Bu ~~plan~~ simdilik geri çekildi, peki ama Türkiye'yi/değusundan batısına benek benek kaplayan Amerikan üs ve tesislerine ne demeli? 30'u büyükçe, 60 Amerikan üs ve tesisinin adları saymakla bitmez: İncirlik, Piringlik, Şinop, Yamanlar, Şahintepe, Elmadağ, Karataş, Mahmurdağ, Alemdağ, Kürecik, Belbaşı, Kargaburun ve diğerleri..

~~12 Eylül'le birlikte bunlara daha başkaları da eklendi. Muş ve Yakın~~
~~Kilometre~~ ~~relerce~~ toprağı kaplayan bu tesislere, 12 Eylül'le birlikte yenileri eklendi. Muş ve Batman'da iki yeni üs sün kurulmasına, dokuz üssün de genişletilmesine geçildi. Örneğin, Muş-Bitlis karayolunun sekizinci ~~kilometresinde~~, Sunguköy, Hasköy, Kırkköy, Kortaköy, Orgenes, Migrakom köylerini içine alan 150 bin dönümlük arazi üzerinde bir Amerikan üssünün yapım çalışmaları sürüyor.

Bütün bunlar ~~maxiginx~~, bir mıknatıs gibi ölüm çeken, tehdit çeken
bu üsler ne için? Onursuz şartlarda alınan ^{Sözde} Amerikan yardımı için.
~~Kat~~ kat fazlasıyla geri ödenen kredi ^{ler} için.

Bu durumda, gençler "Bağımsız türkiye", "vatan toprakları satılamaz"
diye bağırarak ~~maxmaxsx~~ istemekte ^{de} senuna kadar ~~max~~
haklı degiller mi ?

~~maxkixgap~~
Gençlerin,
(~~tek~~ bakışta küçük gibi görünen, ama anlamı büyük olan bir ~~gixkix~~
~~tanxdxnx~~ çıkışından da söz etmenin tam yeri-
dir değerli dinleyiciler. Biliyorsunuz, ~~istanbul~~ da ~~kukunax~~
~~maxkix~~ taşkıslar ~~İTÜ~~ ~~max~~ bir ~~İstanbul~~ Teknik Üniversite'si-
nin ~~si~~ haline gelmiş olan tarihi ~~+~~ Taşkıslar binası, hükümet
marifetiyle, uluslararası bir ~~+~~ Amerikan şirketiyle ortaklaşa çalı-
şan ESKA adlı şirket ~~maxdaxmaxx~~ otele dönüştürülmesi amacıyla,

sudan ucuz, yillığı beş mily~~on~~ liradan ~~devrildi~~ devrildi. Bu binada öğrenim gören üniversiteli gençler ise, buna karşı çıkarak bir basın toplantısı düzenlediler. Taşkışla'nın İTÜ'nin bir simgesi olduğunu ve ~~olmadık~~ olmasa bile ilerde İTÜ'nün çeşitli kültür ve bilim çalışmalarında kullanılabileceğini belirterek^{ir} ders yılı bitince okulu terk etmeyeceğiz" dediler.

İşte değerli dinleyeciler, Ankara^{ya} ~~ya~~ dakiler, elde ne varsa ne yoksa, satışa çıkarıyorlar, genç ülkenin geleceği kendilerine emanet edilmiş olan gençler ise, karış karış sahip çıkıyorlar. Ankara'dakiler "bağımsız türkiye vatan türk yasaklıyolar. gençeler ise, "daha fazla bağımsız türkiye diyorlar". 19 mayıs'ta ülkenin arzettiği manzara budur.

İşte değerli dinleyiciler, ulusul kurtuluş savaşının başlangıcı-
nı simgeleyen 19 ^{III} Mayıs kutlanırken, ülkenin arzettiği manzara
budur.

Ankara'dakilerde, elde ne var ne yoksa satılsa çıkarma, Amerika'ya
emperyalistlere ve yerli işbirlikçilerine devretme zihniyeti ~~hakk~~
hakimdir.

Ülkeninin gelceği kendilerine emanet edilmiş olan gençler ise,
ülkeye, ülke topraklarına karış karış sahip çıkma kararlılığında-
dır.

19 ^{III} Mayıs, ~~"Bağımsız Türkiye"~~ "Vatan toprakları satılamaz"
"Bağımsız Türkiye" diyen gençlerin bayramıdır.

SOVYET ÜLKESİ-SOVYET YAŞAMI

10. Program (19 Mayıs 1987)

93'

19.5.87

İyi günler değerli dinleyicilerimiz. Bugünkü "Sovyet ülkesi, Sovyet yaşamı" programımızda önce Sovyet çocuklarıyla, daha sonra da Sovyetler Birliği'nde emeklilerle ilgili yazılarımızı, "sorular-^{dinleyebilirsiniz} cevaplar" köşemizde ise SSCB'de mülkiyet konusunu ele ^{acajit.} alan bir ~~çalışmamızı dinleyebilirsiniz.~~

10.5.87 K.Z

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ANAŞTIRMA VAKFI

(1)

YENİ DÜNYA
Gulsüm İsmail

19.5.82

4- Sayın dinleyiciler, 19 Mayıs Leninci Piyoner Örgütünün kuruluşunun 65. yıldönümü, Haziran ise Dünya Çocuk Günü. Bizde bu yazımızı gezegenimizin tüm çocuklarına aydınlık, sağlık; mutlu ve barış içinde bir dünya dileğiyle "Sovyetler Birliğinde çocuk" konusuna ayırdık.

Sovyet yaşamıyla tanışmış her dürüst, demokrat insan, Sovyetler Birliğinde ayrıcalık tanınan tek sınıfın çocuklar olduğunu söylemektedir. Dünyanın her yerindeki aileler "her şeyin en iyisini çocuklarına" vermeye çalışırlar. Sovyetler Birliğinde ise bu ilke devlet politikasıdır, ve anayasada yer almaktadır.

1959 yılında Birleşmiş Milletlerde çocukların ^{güven}sağlıklarının, beslenme ve eğitimlerinin sağlanması, çocuk emeğinin kullanımı yasaklan-

masını içeren 10 maddelik bir deklarasyon imzalandı. Bu 10 madde bugün Sovyet anayasasında yer almaktadır.

Sovyetler Birliğinde çocuğun sağlıklı olması için daha doğmadan önlemler alınır. Her anne adayını, her ay düzenli olarak doktora görünmek zorundadır. Ülkenin her yerine düzenli bir biçimde dağılmış 12^{bin} i aşkın çocuk poliklinikleri kontrolleri doğumdan sonrada sürdürürlür. Çocuk sağlığı ve annelerin gözetilmesi devletin en fazla önem verdiği konulardan biridir. Bu amaçla ülkenin her yerine dağılmış, sayıları 130 bini bulan kreş ve çocuk yuvaları kurulmuştur. 15 milyondan çok çocuğa bakılmakta olan kreş ve çocuk yuvalarında, beslenme, dinlenme ve oyun yöntemleri ribilimsel olarak saptanır, çocukların eğitsel gelişmelerine yardımcı

olunur, okul çağına yaklaşanlara okuma, yazma öğretilir.

Tüm dünyada 258 milyon çocuk yaşı geldiği halde okula gidemezken devlet her sovyet çocuğuna pratik olarak parasız eğitim olanağı sağlar. Ruhça sağlıklı bir gelecek için çocukların sosyalist ahlak ^{ve edebiyatını} ~~ölmeleri~~ ^{karşılamaları}, barışçı duygularla büyümeleri, tüm dünya halklarını kardeş görmeleri, eğitimde temel alınmaktadır.

ÇOCUKLARIN kültürel gelişmeleride çok önem verilen bir diğer konudur. Her okul ve çocuk yuvasında, ayrıca semtlere kadar yaygınlaşmış geniş bir kütüphane sistemi vardır. "Çocuk Edebiyatı" yayınevi her yıl 237 milyon kitap basmaktadır.

Dünya çocuk yılında UNEKO'nun yayınladığı rapora göre gelişmiş kapitalist ülkelerde iş gücünün %4 ünü 10-14 yaş arasındaki çocuklar oluş-

turmaktadır. Bu oran geri kalmış ülkelerde daha da büyüktür. Her yıl 10 milyonlarca çocuk yetersiz beslenme yüzünden ölümlerle karşı karşıya. Sovyet anayasasının 42. maddesi çocuk emeği kullanımını yasaklar. Açlık, yetersiz beslenme, gibi sorunları sovyet çocukları 2. Dünya savaşından bu yana görmediler, görmeyeceklerdir.

Çocukların boş zamanlarını değerlendirme için geniş olanaklar sağlanmıştır. 4500 piyонер evi ve sarayı, yüzme havuzları ve spor salonları, çocuk sinema ve tiyatroları parasız veya çok düşük bir fiyatla hizmet verirler. 1984 yılı yazında 29 milyon çocuk okul ve piyонер kamplarında dinlendiler. Bu sayının bir bölümünü sadece yaz sezonunu şehir dışındaki daçalarda geçiren çocuk yuvası ve kreş çocukları oluşturdu. *Her*

19 Mayıs 1922 günü Komsomolun 2. Konferansında çocuk hareketi içinde çalışılması gerekliliği kararı alındı. İşte bugün Rusya Piyoner Örgütünün kuruluş günü kabul edilmektedir. 1924 yılında ise örgüte Lenin'in adı verildi.

Leninci Piyoner Örgütünün gelişmesinde Krupskaya, Kalinin ve Lu-naçarski'nin büyük katkıları olmuştur.

9-14 yaş arası tüm Sovyet çocuklarının 20 milyonluk gönüllüler örgütü Leninci Piyonerler, Komsomol ve SBKP'ye yardımcıdır. Örgütün amacı, çocukları vatanlarına bağlı, uluslararası dostluk ve proleter ya enternasyonalizmine temelinde eğitmektir.

Piyonerlerin boyunlarına bağladıkları kırmızı flarlar namusun, ve genç Piyonerlerin kaynaşmalarının simgesidir.

Haftada 2 defa çıkan Pionerskaya Pravda gazetesi ve her Sovyet Cumhuriyetinin kendi dilinde yayınlanan piyoner gazeteleri vardır.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(2)

Yeni Dünyadan
A. Mert 19.5.87

SOVYETLER BİRLİĞİ'DE EMEKLİLER

1 - Değerli dinleyiciler geçenlerde Sovyetler Birliği'nde emeklileri birleştirmeyi, onların toplumsal aktifliğini arttırmayı amaçlayan Emekliler Örgütü kuruldu. Bu örgüt, Türkiye nüfusundan daha büyük bir insan yığınının bünyesinde barındırarak. Çünkü bugün Sovyetler Birliği'nde 58 milyonu aşkın emekli yaşamaktadır. Sovyetler Birliği'nin kocaman bir çalışma kampı olduğu, çalışmaz durumdakilerin ölüme terkedildiği türünden kaba bir iftira ya kulakınıza çalınmıştır/ya da burjuva gazetelerinden birinde gözünüze ilişmiştir. Bu iftiraya verilecek en kestirme cevap/Sovyetler Birliğindeki 58 milyonluk emekli yığınınadır. O zaman akla şöyle bir soru geliyor: Peki Sovyetler Birliğinde emekliler emek

emeklilik hakkına sahiptir? İşsizlik sorununun olmadığını gözönüne aldığımızda?

hangiyorduk?

mızda bu soruya «herkes» diye cevap verebiliriz. Gerçekten evkadını, ^{da)} ~~sezon-~~
luk işçi, ^{de)} köylü de, resamı, ⁵ aktörü ^{debelirli} bir çalışma süresinden son-
ra emekliye ayrılabilmektedir. Sovyetler Birliğinde emeklilik yaşı ka-
dınlar için 55, erkekler için 60'dır. Örneğin bu yaş ABD ve İsveç'de 63
ila 65'dir. Norveç'de ise 67'dir. Üstelik Türkiye'de dahil bir çok kapi-
talist ülkede emekçilerin maaşından her ay emeklilik kesintisi yapılır.
Bu uygulama Sovyetler Birliğinde yoktur. Ayrıca genç yaşta çalışamaz
duruma gelenler de emekli olabilmektedirler. Örneğin 23 yaşına kadar
bir yurttaş herhangi bir nedenden, diyelim trafik kazasından ötürü
çalışamaz duruma geldiğinde eğer bir yıl çalışmışlığı varsa emekli ola-
bilir. Bu bir iş kazası ise / bu kişiye koşulsuz ^{mağlûb} emekli maaşı bağlanır.

~~Şimdi~~ Doğuştan çalışamaz durumdakiler devlet fonlarından yardım almaktadırlar.

Kısacası Sovyet insanının geleceğinden endişe duymaması, yaşlılığında sıkıntı çekmemesi için koşullar yaratılmıştır. Bu koşullar üzerine daha çok şey söylenebilir. Ancak gelin biz Sovyetler Birliği'nde 1988 yılında çıkacak yeni emeklilik yasasını bekleyelim ve Sovyet emekçisinin sahip olacağı yeni olanakları hep birlikte görelim.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

— 1 —

(3) -4-

YENİ DÜNYA 1987
NEVZAT KARAPINAR

Sayın dinleyiciler,

Bugünkü soru^{lar} cevap^{lar} köşemizde Sovyetler Birliğinde mülkiyet konusunu ele alacağız. İlk sorumuz şöyle:

SORU: Sosyalizmde özel mülkiyetin olmadığı söylenir. Ancak SSCB'de pekçok kişinin arabası, bahçesi, yazlık evi olduğunu duyuyor, okuyoruz.

CEVAP: Araba, bahçe hatta bankadaki para, eğer sermayeye çevrilmemişse, yani işgücü kiralayıp, ~~bankadaki para~~ artı-değer sömürüsü sonucu ~~kendisinden kar edilmeye başlanmamışsa~~ ^{eklenen araçlarla kullanılmıyor.} ve üretici olmaktan çok tüketici amaçla kullanılıyorsa, klasik anlamda bir özel mülkiyetten bahsedemeyiz. Sosyalizm, sömürüye temel olduğu için yalnızca üretim araçları üzerinden özel mülkiyeti kaldırır. Marks ve Engels "Manifesto"da

"Komünizm hiç kimsenin ~~xxx~~ elinden toplumsal ürünlerin mülk edinilmesi olanağını almamaktadır, o yalnızca bu mülk edinme yoluyla yabancı emeğin köleleştirilmesi olanağını ortadan kaldırmaktadır" diye yazıyorlardı. Sovyet vatandaşlarının sahip oldukları arabayı, bahçeyi, bankadaki tasarruflarını özel mülkiyet olarak değil, temelde tüketici nitelik taşıyan KİŞİSEL mülkiyet olarak adlandırmak doğru olacaktır.

Sosyalizmde kişisel mülkiyetin ana kaynağını bireylerin temel emek faaliyetleri sonucu elde ettikleri ücret , maaş, sosyal yardımlar kredi gibi gelirler oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra bahçecilik, küçük el zanaatçılığı, küçük hizmetler vb. kişisel emeğe dayalı küçük meta üretimi sonucu elde edilen gelirler de kişisel mülkiyete kaynak ^{oldu} ~~ol~~

devletindir

maktadır. Sovyet Anayasa'sının 13. maddesi kişisel mülkiyetin temelde ev, ev eşyaları gibi tüketici karakterde olduğunu vurgulayarak, bununla birlikte, yukarda örneklerini verdiğimiz küçük meta üretimi için gerekli olan küçük üretim araçlarını da kişisel mülkiyete dahil etmektedir.

SORU: Her ne kadar kişisel emeğe dayanıyorsa da, küçük meta üretiminin varlığı aşırı zenginleşme, gelir dağılımında eşitsizliğe ve sosyal adaletsizliğe neden olmaz mı?

CEVAP: Herşeyden önce şunu belirtmek gerekir ki, iş gücü kiralamadan kişisel emekle yürütülen üretim sonucunda aşırı zenginleşmek olanaksızdır. Bunun dışında sosyalizmin dağıtım ilkesi "herkese çalıştığı kadar"dır. Yani namusuyla, ~~karş~~ kendi emeğine dayanarak çalıştıktan sonra

daha çok çalışanın daha çok kazanması doğaldır. Bu anlamda kişilerin gelirleri arasında elbette fark olacaktır. Bununla birlikte, Sovyet devleti herşeye rağmen ^{toplumun akyline sarkırlar deşvrecet} aşırı zenginleşmeyi önlemek için kimi yasal önlemler de almıştır. Birincisi: butür emek faaliyetinde bulunanlardan oranlı vergi alınmaktadır. Yani gelir arttıkça alınan vergide artmaktadır. İkincisi: devlet bu alanı düzenli denetlemekte ve bu hakkı toplumun çıkarlarına, sosyalist ilkelere ters düşecek şekilde kullanımlara karşı gerekli önlemleri almakta, ^{devi} gerektiğinde, kişisel mülkiyet te el konulabilmektedir. Üçüncüsü: butür faaliyette bulunmak yasalarca düzenlenmiş olup, izine bağlıdır. VEen önemlisi bu faaliyet kimse nin birincil, temel işi haline gelemez. Ancak, ikincil, işten arta ka-

lan, boş zamanlarda uğraşılan ek bir iş olabilir. Bu düzenleme aynı zamanda önemli ölçüde işgücünün toplumsal üretim alanından buraya kayma tehlikesini de ortadan kaldırmaktadır.

2 - **SORU:** Peki ama, bunca önlem yerine/ta baştan küçük meta üretimine^e ve bu temelde oluşan mülkiyete izin verilmesi daha iyi değil mi?

2 - **CEVAP:** Kişisel emeğe dayalı küçük üretim, emeğin ve üretimin sosyalist toplumsallaşması sonucunda çok büyük ölçüde gerilemekle birlikte otomatik olarak yokolmamaktadır. Tarihsel olarak kendini tüketmiş ama pratik olarak hala yaşayan, nesnel bir gerçeklik olan bu olguyu hukuksal önlemlerle yasaklamak fayda yerine zarar getirir. Sorun sosyalist devletin bu alanı denetim altına alıp, yönlendirmesidir. Zaten

küçük meta üretimi başlı başına bir üretim biçimi olmayıp daima ege-
men üretim biçimine bağlı olarak varolagelmıştır. Sosyalizmde kapita-
list üretime dönüşmesinin koşulları nihai olarak ortadan kaldırılan
küçük meta üretimi pratik olarak toplumsal ve kooperatif üretime bağ-
lanarak özünde toplumsallaşmakta, kişiselliği ancak biçimde kalmakta
dır.

Bunun dışında merkezi, toplumsal ve kooperatif üretim henüz
her alanda her türlü ihtiyacı karşılayamamaktadır. Bu alanlardan biri
tarım ve hayvancılıktır. Ülkede et, süt, yumurta üretiminin yaklaşık
üçte biri, patates, bal, sebze ve meyva üretiminin ise yaklaşık üçte
ikisi kişisel emek faaliyeti sonucu üretilmektedir. Yine bazı alanlar
yapıların gereği merkezileşmeye izin vermemekte, buralarda ancak küçük

Üretim verimli olmaktadır. Örneğin, küçük hizmetler alanında ayakkabı tamirciliği, terzilik, dil öğretmenliği, yaratıcı emek alanında süslemecilik, dekorasyon vb. Tüm bunların yanısıra sosyalizm ilkesel olarak toplumsal yarar getiren her türlü emek faaliyetini desteklemelidir. Sosyalizm koşullarındaki küçük meta üretiminde emek kişisel, yarar toplumsaldır. Bir ikincisi, kişisel emeğe dayalı faaliyet, işgücü kaynaklarının kısıtlı olduğu Sovyetler Birliğinde 58 milyon emekli 5 milyonu aşkın yüksek okul öğrencisi, ve milyonlarca ev kadınından oluşan üretim dışı potansiyelin hiç olmazsa bir kısmını üretim alanına çekerek bu konuda da olumlu bir sosyo-ekonomik işlev görmektedir. Bir üçüncüsü, küçük üretim, gelirlerin artmasına katkıda bulunmakta

